

ผลงานดีเด่น สาขาวิชาการและวิจัย พลตรี พึ่ง พินทุโยธิน

พลตรี พึ่ง พินทุโยธิน เป็นบุคคลที่สมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติในด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการทางด้านพยาธิวิทยา ด้วยเป็นผู้ที่เล็งเห็นความสำคัญของงานพยาธิวิทยา และได้พัฒนากิจการทางการแพทย์ทางด้านพยาธิวิทยาให้ก้าวหน้าทัดเทียมกับแพทย์พลเรือน เริ่มจากการมีวิสัยทัศน์ที่จะให้บุคลากรทางการแพทย์และประชาชนได้รู้เห็น และเข้าใจความสำคัญของพยาธิวิทยา การวิเคราะห์โรคและการรักษาโรคตามแนวทางการแพทย์สมัยใหม่

ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องยากอย่างยิ่งในสมัยเมื่อ ๗๐-๘๐ ปีก่อน เพราะคนในยุคนั้นให้ความสำคัญแก่การรักษาเยียวยาเพียงด้านเดียว ท่วมกลางความทุกข์ยากด้วยโรคภัยไข้เจ็บของทหาร และประชาชน รวมทั้งการขาดแคลนงบประมาณในการจัดหาหรือซื้อยารักษาโรคในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง พลตรี พึ่ง พินทุโยธิน ได้เป็นแกนนำที่สำคัญในการจัดตั้งห้องปฏิบัติการพยาธิวิทยาขึ้น เพื่อทำการวินิจฉัยโรคทางพยาธิวิทยาและเป็นที่วิจัยทางการแพทย์ ทำให้การรักษาพยาบาลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งได้ขยายและพัฒนาจนต่อมาเป็นสถาบันพยาธิวิทยา ศูนย์อำนวยการแพทย์พระมงกุฎเกล้าในปัจจุบัน และมี พลตรี พึ่ง พินทุโยธิน เป็นผู้อำนวยการสถาบันเป็นคนแรก

การริเริ่มก่อตั้งสถาบันพยาธิวิทยาในครั้งนั้น ส่งเสริมให้กรมแพทยทหารบกได้พัฒนางานวิจัยทางการแพทย์ การวิเคราะห์โรคแผนปัจจุบัน รวมทั้งงานทางด้านพยาธิวิทยาและวิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ โดย พลตรี พึ่ง พินทุโยธิน ได้นำรูปแบบการดำเนินงานของโรงพยาบาลวอลเตอร์รีดมาพัฒนาให้ทันสมัย

ขณะดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันพยาธิวิทยา มีการระบาดของอหิวาตกโรคในประเทศไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๐๑ เริ่มจากเขตกรุงธนบุรีและพระนคร ทำให้ประชาชนเสียชีวิตไปหลายพันคนเนื่องจากขาดแคลนยารักษาโรคโดยเฉพาะน้ำเกลือ สถาบันพยาธิวิทยาซึ่งมีความพร้อมของเครื่องมือเครื่องใช้ จึงได้ทำการผลิตน้ำเกลือชนิดฉีดเข้าเส้น และนำขึ้นทูลเกล้าถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อพระราชทานแก่ประชาชนที่ป่วยด้วยโรคอหิวาต์ จนได้รับพระราชทานเงินทุนจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวหลายครั้ง และได้พัฒนาการผลิตเป็นน้ำยาพาราเซตามอลเพื่อใช้ในโรงพยาบาลทหาร และโรงพยาบาลวชิรพยาบาล ในสมัยนั้นด้วย นอกจากนี้ยังมีการทดลองค้นคว้าการตรวจวิเคราะห์ยาและสารเคมีต่างๆ การทำวัคซีน เชื้อรวม การธนาการเลือด การเพาะเนื้อเยื่อ การเลี้ยงสัตว์ทดลอง และงานเภสัชเคมี

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ รัฐบาลสหรัฐอเมริกา โดยกระทรวงกลาโหมได้มีข้อตกลงกับรัฐบาลไทยให้จัดตั้งสำนักงานวิจัยทางแพทย์ขององค์การสนธิสัญญาป้องกันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (สปอ.) (Southeast Asia Defense Treaty *SEATO*) ขึ้น เพื่อทำการวิจัยเรื่องอหิวาตกโรคและมีผลการปฏิบัติเป็นที่พอใจ ที่ประชุมคณะมนตรีองค์การ สปอ. ที่กรุงวอชิงตันดีซี จึงได้แปรสภาพหน่วยวิจัยอหิวาตกโรคขององค์การ สปอ. ในประเทศไทย เป็นหน่วยวิจัยทางการแพทย์ ซึ่งได้รับการพัฒนามาเป็นสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ทหารในปัจจุบัน โดยมีพลตรี พึ่ง พินทุโยธิน เป็นผู้อำนวยการสถาบันเป็นคนแรก การวิจัยทางการแพทย์ทหารจึงได้รับการพัฒนามาเป็นลำดับ และมีผลงานวิจัยทางการแพทย์ทหารหลายเรื่องที่กองทัพได้นำมาใช้ในการส่งเสริมป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพของกำลังพลทหารรวมทั้งประชาชนทั่วไป

สถาบันที่เป็นหัวใจของงานวิชาการทางพยาธิวิทยา และงานวิจัยทางการแพทย์ทหารทั้งสองแห่งนี้เกิดขึ้นพร้อมกับผู้อำนวยการคนเดียวกัน ย่อมเป็นสิ่งที่พิสูจน์ให้เห็นอัจฉริยภาพของผู้นำในการต่อสู้ผลักดัน และส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งสอง สามารถปฏิบัติภารกิจหน้าที่อันเป็นคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง